

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de erroribus Pelagianorum, de gratia, de iustificatione & merito,
de virtutibus theologicis & quatuor cardinalibus, ac de ineffabili mysterio
incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. I. Rejiciuntur duæ primæ sententiæ, & tertia ut verior & probabilior
eligitur

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77177)

Respondeo secundo, datâ Majori, negando Minorem: sicut enim effectus formalis primarius gratiæ habitualis, est reddere hominem deificatum accidentaliter, seu naturæ divinæ participationem reddere verò illum sanctum & gratum Deo per accidens. est effectus duntaxat illius secundariæ. Ita reddere naturam deificatam substantialiter, est effectus formalis primarius gratiæ utiliter, est effectus formalis secundariæ tantum ab illa procedit, subindeque ab illa separabilis est de absoluta Dei potentia.

Objicies quarto: Illud solum sanctificare potest formaliter, ratione cujus subiectum acceptatur ad gloriam: Sed ratione gratiæ unionis subiectum non acceptatur ad gloriam, cum possit Deus humanitati Verbo divino hypostaticè unitæ, vitam æternam negare de absoluta potentia. Ergo per gratiam unionis non sanctificatur formaliter.

Respondeo concessâ Majori, negando Minorem, ad cuius probationem dicendum quod in casu quo Deus humanitati Verbo hypostaticè unitæ vitam æternam negaret, maneret humanitas ex vi gratiæ unionis acceptata ad vitam æternam in iure, etsi in re & de facto non esset acceptata ad illam, ut petebat quantum est de se gratia unionis: hoc verò sufficit ut formalis sanctitas sit, ut patet in ipsa gratia habituali, quæ sanctificat hominem formaliter sanctitate accidentaliter, quia dat jus ad beatitudinem, & facit hominem acceptum ad illam in iure, quamvis de potentia absoluta homo iustus, & in gratia constitutus, in re & de facto possit non acceptari ad illam; potest enim Deus homini in gratia constituto vitam æternam negare, imò & illum in æternum punire, suâ utens absolutâ potentia.

Dices, Si gratia unionis esset Deo ratio diligendi humanitatem Christi in ordine ad beatitudinem, vel esset ratio illam diligendi in ordine ad beatitudinem, amore necessario, vel amore libero? Primum dici non potest, cum Deus extra se nihil necessariò diligat. Nec etiam secundum, nam bonum infinitum (quale est gratia unionis) non liberum, sed necessarium terminat amorem: Ergo gratia unionis non est ratio diligendi humanitatem Christi in ordine ad beatitudinem, nec per consequens illam sanctificat formaliter.

Respondeo negando Minorem, quantum ad secundam partem, ad cuius probationem dicendum quod quamvis infinitum bonum in seipso, necessarium terminet amorem in Deo, ut tamen naturæ etate communicatum, non terminat amorem necessarium, sed liberum; ut patet in actibus Christi meritoris & satisfactoris, qui licet infinitate quâdam morali gaudeant, ut disp. 4. ostendimus, tamen non necessitant voluntatem divinam ad præmium, nec ad poenæ remissionem nisi supposito pacto, quia non sunt per essentiam, sed per communicationem infiniti.

ARTICULUS II.

A quo sanctificetur formaliter humanitas Christi sanctitate substantiali, an à modo unionis, vel à Verbi Personalitate, vel à sola Natura Divina?

Ostendimus articulo præcedenti, humanitatem Christi sanctificari formaliter, sanctitate substantiali, per gratiam unionis. Sed quia in tali gratia tria considerari possunt, quæ possent

reddere Christianam formaliter sanctam, scilicet modus unionis humanitatis Christi cum personalitate Verbi, quem aliqui probabiliter admittunt ipsa personalitas, quæ immediatè tali humanitati conjungitur; & natura divina ipsa personalitate inclusa, quæ secundariò tantum, & mediante personalitate, eidem humanitati unitur; difficultas est & controversia inter Theologos, quodnam ex illis tribus sanctificet formaliter humanitatem Christi sanctitate substantiali? Alii enim existimant illam formaliter sanctificari à modo unionis, alii à personalitate Verbi, alii verò à divinitate, prout à personalitate distincta virtualiter.

§. I.

Rejiciuntur duæ primæ sententiæ, & tertia ut verior & probabilior eligitur.

Deo primò, sanctitatem substantialem humanitatis Christi, non esse formaliter à modo unionis quem aliqui inter humanitatem & Verbum constituunt.

Hanc conclusionem probat Vazquez hic disp. 30. cap. 3. quia si unio esset forma præstans effectum sanctitatis, sequeretur aperte non posse assumi divinitus naturam irrationalem, nam ubi est impossibilis effectus formalis formæ intrinsecè inhærentis, impossibile est tale formam reperiri: natura autem irrationalis est incapax sanctitatis: non potest igitur recipere unionem, si ab illa tanquam à forma sanctitas in natura assumpta proveniat.

Sed hæc ratio non valet, quia ut articulo præcedenti ostendimus, & variis exemplis declaravimus licet forma unita subiecto capaci omnem suum effectum formalem illi tribuat, secus tamen quando in subiecto non invenitur capacitas ad omnem effectum formalem formæ quæ ipsi communicatur. Unde sicut nihil est quod obstat videatur quominus gratia habitualis collocetur divinitus in lapide, isque nihilominus non dicatur sanctus, nec fiat objectum amoris animæ divinæ, sed tantum dicatur habens illam formam quæ in subiecto capaci præstaret effectum illum moralem reddendi sanctum, & objectum dilectionis: ita nihil vetat unionem hypostaticam cum persona Verbi, naturæ irrationali communicari, & in illa esse modo merè physico, & absque eo quod illi tribuat effectum formalem sanctitatis. Hac ergo ratione prætermittit.

Probatur primò conclusio: Modus unionis non est sanctitas per essentiam, cum sit aliquid creatum, nec sanctitas per participationem, cum non sit participatio sanctitatis per essentiam, nempe naturæ divinæ, sub conceptu naturæ, cui soli convenire potest prædicatum sanctitatis per essentiam, ut ex dicendis infra constabit: Ergo non est sanctitas formalis, & consequenter non potest effectum sanctitatis præstare.

Probatur secundò ratione fundamentali. Si daretur modus unionis inter humanitatem & Verbum, quantum ad sanctitatem animæ, aliud non faceret quàm applicare & unire ipsi animæ bonum increatum, quod formaliter eam sanctificat, esset enim essentialiter unio & applicatio talis boni: Ergo non potest dici quod sanctificet formaliter animam Christi: sicut neque propter similem rationem potest dici quod unio gratiæ habitualis cum anima, formaliter eam sanctificet, quod unio albedinis cum patere, ipsum dea bet

formaliter, vel quod unio animæ rationalis ad A corpus, formaliter illud animatum constituat.

Dico secundò: Personalitas Verbi, ratione illius quod addit ad perfectiones absolutas, non sanctificat humanitatem Christi formaliter.

28.

Hæc conclusio sequitur ex principiis quæ Thomistæ communiter statuunt in Tractatu de Trinitate, unde non video quomodo Joannes à Thoma, Cipillus, & alii ex recentioribus Thomistis, oppositâ possint docere sententiam; docent enim communiter Thomistæ in prædicto Tractatu de Trinitate, personalitates divinas ratione illius quod addunt ad essentiam, bonitatem, aut perfectionem non dicere; Sed sanctitas formalis perfectio & bonitas est, cum subiectum quod sanctificat, reddat amabilem, amabilem dilectione, objectum verò amoris sit bonum: Ergo personalitates divinx, ratione superadditi ad essentiam, sanctitatem non important, sed tantum ratione essentix quam includunt, & Consequenter personalitas Verbi, ratione illius quod addit ad essentiam, non sanctificat humanitatem Christi.

29.

Confirmatur & magis illustratur hæc ratio: Ex eo præcipue probant nostri Thomistæ in Tractatu de Trinitate, relationes divinas perfectionem ad essentiam non addere, quia alias darentur in Deo tres perfectiones relativæ, ex quo ulterius sequeretur perfectiones divinas inter se comparatas, inæquales esse, & cuilibet ex divinis personis aliquam perfectionem deesse, Patri scilicet perfectionem filiationis, & Filio perfectionem paternitatis: Sed non minus inconveniens est, multiplicari sanctitates in Deo, & concedere sanctitatum inæqualitatem, & cuilibet ex divinis personis aliquam sanctitatem deesse: Ergo si velint loqui consequenter ad sua principia, negare tenentur relationes divinas, ratione illius quod addunt ad essentiam, dicere sanctitatem, subindeque personalitatem Verbi, ratione illius quod addunt ad naturam divinam, seu quatenus ab illa virtualiter distinguitur, non sanctificare humanitatem Christi.

30.

Potest etiam suaderi conclusio hac ratione efficaci. Personalitas Verbi, ut virtualiter à natura distincta, non est sanctitas: Ergo prout sic non sanctificat formaliter Christi humanitatem. Consequentia manifesta est. Antecedens probatur, si personalitas Verbi, ut virtualiter à natura distincta, esset sanctitas, vel hoc ei conveniret ex conceptu particulari quo ab attributis & aliis divinis formalitatibus distinguitur virtualiter, vel ex conceptu entitatis divinæ transcendentis, transcendentia per rationem, omnes Dei perfectiones & formalitates: sed nullo ex his modis convenit personalitati Verbi ratio sanctitatis: Ergo non est sanctitas ratione illius quod addit ad essentiam. Major patet, Minor etiam pro prima parte nota videtur, non enim apparet ratio, cur personalitas ex proprio conceptu sanctitas sit, & hoc ipsum aliis Dei attributis non competat. Pro secunda verò parte sic ostenditur, si conceptus sanctitatis conveniret personalitati ratione entitatis divinæ transcendentis prædictæ transcendentia, sicut ratio ista entitatis multiplicatur realiter in relationibus, & virtualiter in attributis, etiâ sanctitas realiter in relationibus multiplicaretur, & virtualiter in attributis, ac per consequens intellectus, prout à natura & voluntate virtualiter distinctus, sanctitas formalis esset, & idem dicendum esset de omnipotentia, voluntate, & aliis attributis. Consequens est falsum, Ergo &c. Se-

quela manifesta est, falsitas autem Consequentis probatur, Tum quia aliâ humanitas Christi esset sancta formaliter, non solum à personalitate sed à natura divina, sed etiam ab intellectu divino, à voluntate, ab omnipotentia, & aliis attributis. Tum etiam, quia si intellectus Dei, prout à voluntate & natura divina distinctus, esset sanctitas increata formaliter, participatio divina intellectus esset sanctitas participata; sicut quæ natura divina, ut ab attributis virtualiter distincta, est sanctitas per essentiam, formalis participatio nature divinæ, nempe gratia habitualis, est sanctitas participata: Sed fides, prophetia, lux gloriæ, & similia, quæ sunt participaciones formales divini intellectus, non sunt sanctitas per participationem; alioquin homo sanctificaretur per donum prophetiæ, & justificaretur per fidem, quod est erroneum, & Tridentino damnatum: Ergo &c.

Dico tertio, divinitas, prout à personalitate distincta virtualiter, sanctificat humanitatem Christi.

Hæc conclusio colligitur ex prædictis, la primis enim juxta SS. Patres articulo præcedenti citatos, eo sanctificaretur humanitas Christi, quo ungitur: Sed à deitate ungitur, juxta illud quod ex Nazianzeno ibidem retulimus, *Christus dicitur propter divinitatem, ea enim humanitas ungitur est: Ergo humanitas Christi à deitate sanctificatur.*

Secundò, Humanitas Christi, præcedente ad gratiam habitualem, est substantialiter sancta, ut ibidem monstravimus: Sed non à modo substantiali unionis, nec à personalitate, ratione superadditi ad essentiam, ut præcedentibus conclusionibus ostensum est: Ergo à Deitate, prout à personalitate virtualiter distincta.

Tertio, Divinitas sub conceptu nature est sanctitas infinita, tum quia participatio illius, nempe gratia habitualis, sanctitas finita est: Tum etiam quia est prima radix vivendi & amandi Deum, in quo ratio sanctitatis consistit: Ergo unita humanitati Christi formaliter illam sanctificat.

Nec obstat quod illi non uniatu immediate, sed mediata tantum, mediante scilicet personalitate Verbi, cui immediate conjungitur: Tum quia gratia totum sanctificat hominem, etsi non uniatu toti homini immediate: Tum etiam, quia divinitas mediata unita, reddit existentem humanitatem: Ergo & sanctam, non obstantibus unionis mediatione.

§. II.

Præcipue objectiones solvuntur.

Objectiones primò contra primam conclusionem: SS. Patres relati à Suare hic disp. p. sect. 3. asserunt humanitatem Christi sanctificatam fuisse per unionem ad Verbum, quam idcirco D. Augustinus lib. 3. de Trinit. cap. 19. & in Enchirid. cap. 40. *summam gratiam* appellat. Ergo sanctitas substantialis animæ Christi, est formaliter à modo substantiali unionis, quo humanitas Christi conjungitur personalitati Verbi.

Sed nego Consequentiam, nam SS. Patres non loquuntur de modo unionis creato, se tenent ex parte humanitatis (hunc enim non agnovimus) sed à quibusdâ Scholasticis in ventus est, sed de ratione Verbi increata, id est de communicatione personalitatis Verbi humanitati Christi, hæc enim